

به بهانه‌های مختلف نمی‌گذارد بچه‌دار شویم

Photo: liyavihola/shutterstock.com

موسی برزین، وکیل خانه امن

پرسش: سلام. من خانمی 33 ساله هستم که چهار سال پیش ازدواج کرده‌ام. شوهرم یکی از اقوام دور است که قبل از ازدواج هیچ شناختی ازش نداشتم، چون شهر محل سکونتمان با هم فرق می‌کرد. چند مشکل حل‌نشده‌ای با شوهرم دارم. خواهش می‌کنم من را راهنمایی کنید. شوهرم به بهانه‌های مختلف نمی‌گذارد بچه‌دار شویم. یک روز می‌گوید زود است، یک روز می‌گوید شرایطش را نداریم، یک روز می‌گوید برویم خارج بعد بچه‌دار هم می‌شویم و از این بهانه‌ها. خانواده هم من را تحت فشار قرار داده که چرا بچه ندارید و همه به جورایی به من فشار می‌آورند. خود من هم می‌خواهم بچه دار شوم. این مساله خیلی از لحاظ روانی به من فشار می‌آورد چون یواش یواش سن من هم دارد بالا می‌رود. سر این مساله چند بار دعوا و مشاجره کردیم اما شوهرم قبول نمی‌کند.

مشکل دیگر این است که همسرم بسیار بدبین است و دائم من را کنترل می‌کند. از تلگرام گرفته تا مکالمه‌هایم را هر روز کنترل می‌کند و بعد از کنترل شروع به بحث و درگیری می‌کند که چرا من این همه سرم در گوشی است. می‌خواستم کلاس موسیقی بروم که مخالفت کرد. کلا جلوی رشد و پیشرفت من را گرفته و اهمیتی به زندگی و علائق من نمی‌دهد. واقعا تحمل و صبرم تمام شده است. خواستم بدانم آیا او حق دارد جلوی بچه‌دار شدن من را بگیرد؟ یا حق دارد نگذارد فعالیت‌های اجتماعی کنم؟ من چه کار می‌توانم بکنم؟

پاسخ: سلام خانم محترم! قبل از ورود به جنبه حقوقی سؤالتان، عرض شود بهتر است با یک مشاور خانواده در این مورد صحبت کرده و همچنین از بزرگترهای خانواده برای رفع مشکلاتان استفاده کنید. در مورد فرزندآوری و اینکه آیا زوجین حتما باید فرزند داشته باشند، مطلبی در قوانین نیامده است اما بر اساس اصول حقوقی می‌توان گفت که هیچ‌یک از طرفین نمی‌تواند طرف دیگر را مجبور به فرزندآوری کند، زیرا داشتن فرزند امری است که باید با تصمیم زن و شوهر با هم محقق شود. از لحاظ عملی هم الزام شوهر به فرزندآوری امکان ندارد. یعنی اگر هم بر فرض مثال، دادگاه حکم الزام به فرزندآوری بدهد این حکم قابل اجرا نیست، اما اگر زن باردار شود مرد نمی‌تواند بگوید چون من راضی نبودم باید جنین سقط شود. با این وجود اگر شوهر از باردار شدن زن جلوگیری می‌کند، این امر می‌تواند دلیلی برای تقاضای طلاق از سوی زن باشد. بر اساس ماده 1130 قانون مدنی ایران، زوجه در صورت عسر و حرج می‌تواند تقاضای طلاق کند. عسر و حرج یعنی وضعیت مشقت و سختی. بدون شک ممانعت از بارداری توسط شوهر نسبت به زنی که 33 سال دارد، برای او از لحاظ روانی مشکلات عدیده‌ای را ایجاد کرده و از مصادیق عسر و حرج است.

بیشتر بخوانید:

[آیا رضایت شرط ازدواج نیست؟](#)

[آیا دادگاه بچه‌ها را به من می‌دهد؟](#)

[شکنجه کودک به دست پدر: چه باید کرد؟](#)

پرسش: پس اگر شوهرم در نهایت راضی نشود می‌توانم طلاق بگیرم؟ یعنی راحت حکم طلاق صادر می‌کنند؟

پاسخ: بله می‌توانید تقاضای طلاق بدهید و به احتمال بسیار دادگاه این تقاضا را می‌پذیرد، اما اینکه آسان است یا نه بستگی به شعبه رسیدگی کننده دارد. می‌توان گفت گرچه دشوار نیست ولی ممکن است کمی طول بکشد.

پرسش: در مورد رفتارهای دیگر چه؟ آیا در قانون نیامده که مرد حق کنترل زن را ندارد و یا اینکه نباید محدودش کند؟

پاسخ: متأسفانه در این مورد هم قوانین ساکت هستند. اینکه شوهر حق دارد روابط همسرش را کنترل کند در قوانین ذکر نشده است. البته در قوانین مختلف ماده‌هایی وجود دارد که نقض حریم خصوصی و تجسس بدون اجازه را جرم‌انگاری کرده است، اما این ماده‌ها ناظر به روابط خانوادگی نیست. با این وجود بر اساس اصل بیست و پنجم قانون اساسی: «بازرسی و نرساندن نامه‌ها، ضبط و فاش کردن مکالمات تلفنی، افشای مخابرات تلگرافی و تلکس، سانسور، عدم مخابره و نرساندن آنها، استراق سمع و هر گونه تجسس ممنوع است مگر به حکم قانون.» با توجه به این اصل می‌توان گفت تجسس در ارتباطات مخابراتی همسر یا عضو دیگری از خانواده ممنوع است، اما این اصل ضمانت اجرا ندارد و در عمل بعید است که محاکم دادگستری مرد را از کنترل همسر خود بازدارند. اما اگر این کنترل در کنار بدرفتاری‌های دیگر، مشقت و سختی برای زن ایجاد کند، به حدی که ادامه زندگی مشترک ممکن نباشد، در این صورت برای زن حق

طلاق بر اساس عسر و حرج ایجاد خواهد شد.

[عضو کانال تلگرام خانه امن بشوید.](#)

پرسش: خب پس قوانین ایران هیچ چیزی برای جلوگیری از رفتارهای شوهر من پیش‌بینی نکرده است؟ حالا اگر ایشان این کارش را ادامه بدهد و من دیگر بچه‌دار نشوم تکلیف چیست؟ آیا خسارتی چیزی پیش‌بینی نشده است؟ یا مجازاتی مثل زندان؟

پاسخ: از آنجا که بچه‌دار شدن یک امر مشترک است و الزامی هم برای زوجین در فرزندآوری پیش‌بینی نشده است، بنابراین ممانعت از بارداری توسط مرد جرم نیست. خسارت هم زمانی مطرح می‌شود که یا جرم و یا تقصیر و قصوری در میان باشد. در مورد ممانعت از بارداری و باردار نشدن دائمی زن، به نظر می‌رسد قوانین ایران راهکاری برای جبران خسارت پیش‌بینی نکرده است. شاید بتوان بر اساس قانون مسوولیت مدنی، استدلال کرد که چون عدم بارداری دائمی نوعی آسیب روانی و جسمی است و شوهر مسبب آن بوده است، باید جبران خسارت کند. این بستگی به برداشت قاضی رسیدگی‌کننده دارد، اما به هر حال قوانین در این مورد نقص دارند. همان‌طور که توضیح داده شد، تنها حق قطعی شما تقاضای طلاق و همچنین مطالبه حقوق مالی از جمله مهریه و اجرت‌المثل است.